

марксизма // Советское здравоохранение.— 1973.— №3; Злупко С. М. Сергій Подолинський — вчений, мислитель, революціонер.— Львів, 1990; Максименко С. Людина, яка заглянула в науку ХХІ ст. // Філософ. і соціол. думка.— 1995.— №3—4; Злупко С. Космогенна теорія економічного розвитку і майбутнє людства. До 150-річчя від дня народження С. А. Подолинського // Вісник НАНУ.— 2000.— №7.

Бібліогр.: Сербин Р. Сергій Андрійович Подолинський (1850—1891). Бібліогр. // Укр. історик.— 1986.— №3—4 (91—92); Бібліогр. С. А. Подолинського // Подолинський С. Вибр. твори.— Quebec á Montreal, 1990.

В. Білодід

ПОСНОВ Михайло Мануїлович (1873—13.10.1931) — богослов, історик церкви. Народився в Рязанській губ. Вихованець КДА (1898) і її викладач біблійної історії та Нового Завіту. Приват-доц. каф. історії церкви в Ун-ті Св. Володимира (1908—10). Доцент (1910), екстраординарний (1913) і ординарний (1919) професор КДА. Доктор церковної історії (1918). З початку 20-х рр. — в еміграції. Викладав церковну історію і догматику в Софійській духовній академії.

До наукового доробку П. входять праці з історії церкви і богослов'я, в яких знайшли висвітлення питання про розподіл і об'єднання церков (прихильником останнього був П.), джерела християнського віровчення, сутність і розвиток догматів. Важливе місце в дослідженнях П. посідає аналіз античної філософії, який, на його думку, є необхідною умовою для розв'язання питання про походження ересей.

Твори П.: Идея завета Бога с израильским народом в Ветхом Завете (Опыт богословско-филос. обозрения истории израильского народа).— Богуслав, 1902; Взаимодействие двух факторов в истории израильского народа — божественного и человеческого.— К., 1903; Иудейство (к характеристике внутренней жизни еврейского народа в послепленное время).— К., 1906; К вопросу об источниках христианского вероучения и задачах его.— СПб., 1906; О судьбах библейского Израиля.— К., 1907; Новые типы построения древней истории Церкви.— К., 1909; Первая христианская община и коммунизм (Общение имущества в иерусалимской церкви в связи с воззрением т. н. научного социализма на происхождение христианства) // Христианское чтение.— 1909.— №4, 5; О личности Основателя христианской

церкви.— СПб., 1910; Евангелие Иисуса Христа и “Евангелие” апостолов о Христе.— К., 1911; Гностицизм II в. и победа христианской церкви над ним.— К., 1917 (те саме: Брюссель, 1991; фрагменти — у кн.: Гностики, или “О лжеименном знании”.— К., 1996); Самарийские маги — христианские ересархи: В 2 т.— СПб.— К., 1917; История христианской церкви (до разделения церквей —1054 г.) — Брюссель, 1964 (те саме: Брюссель, 1988; К., 1991).

М. Ткачук

Михайло Поснов

ПОСПЕХОВ Дмитро Васильович (21.06.1821 — 21.06/02.07.1899) — психолог, філософ, богослов, перекладач. Народився в с. Шокшові Суздальського повіту Володимирської губ. в родині священика. Після закінчення Суздальського духовного училища та Володимирської духовної семінарії 1841 р. вступив до КДА, де слухав філос. курси І. Скворцова, П. Авсенсва та С. Гогоцького, богословські лекції Дмитрія Муретова. Після закінчення Академії (1845) був залишений на посаді вчителя німецької мови. Того ж року перейшов на каф. філософії. Після отримання ступеня магістра богослов'я — бакалавр (1846), екстраординарний (1851), ординарний (1853), заслужений (1870) професор філософії. В 1864—67 рр. викладав також французьку мову. Доктор богослов'я (1874). У 1874—95 рр. посідав каф. психології. Після виходу у відставку (1895) до останніх днів продовжував викладання (без винагороди). Протягом багатьох років — редактор академічних часописів “Воскресное чтение” й “Труды Киев. духовной академии”. Помер у Києві, похований на Щекавицькому цвинтарі.

П., все життя якого було пов'язане з КДА, користувався славою одного з найавторитетніших її професорів. Серед його вихованців — П. Юркевич, П. Лінницький, Д. Богдашевський, Г. Малеванський та ін. За більш ніж 50 років сумлінної викладацької діяльності прочитав студентам КДА велику кількість різноманітних курсів з логіки, психології, метафізики, історії філософії. Сучасним дослідникам П. відомий радше як редактор і видавець праць професорів КДА — П. Авсенс-

Дмитро Поспехов